

U 114 »μανιάνα μὲν οὖν αὐτὸν καλεῖ, μανίαν δὲ ἐνθεον καὶ ἐνθουσιασμὸν ὅλως. εἶναι γὰρ δὴ μὴ ἀπλοῦν τι τὴν μανίαν μηδὲ κακὸν ἀπλῶς, ἀλλὰ τετραπλοῦν τε καὶ πολλῶν ἀγαθῶν καὶ μεγίστων ἡμῖν αἴτιον, θεία μέντοι δόσει διδόμενον, καὶ τὴν μὲν »μαντικὴν«, τὴν δὲ »τελεστικὴν«. τὴν δὲ τὴν ποιητῶν εἶναι »μανίαν τε καὶ κατακωχὴν« ἀπὸ θεῶν. τετάρτην δὲ τὴν τοῦ 6 θείου καὶ σεμνοῦ ἔρωτος εἶναι φησι. καὶ καταριθμεῖ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀνθρώποις γιγνόμενα ἀγαθὰ. μετ' αὐτοῦ φησι· »ποσαῦτα μέντοι καὶ ἔτι πλείω ἔχω μανίας γινομένης ἀπὸ θεῶν λέγειν καλὰ ἔργα«. μανίαν τε ὁμοίως καὶ τὸν ἔρωτα ὀνομάζει. φησί τε· »ἴστε τοῦτο γε αὐτὸ μὴ φοβώμεθα, μηδὲ τις

B 79 ἡμᾶς λόγος θορυβεῖτω δεδιττόμενος, ὡς πρὸ τοῦ κεκινήμενου τὸν σώφρονα 10 δεῖ προαιρεῖσθαι φίλον«. ὑποῦ καὶ ἐπίστησον ὡς ὁ θεῖος Διονύσιος ἐν οἷς προείπομεν οὐ τῇ διανοίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐταῖς ταῖς Ἰλάτωνος λέξεσι περὶ τοῦ ἔρωτος χρῆται λέγων· »ἴστε δὴ τὸ τοῦ ἔρωτος ὄνομα μὴ φοβηθῶμεν, μηδὲ τις ἡμᾶς θορυβεῖτω λόγος περὶ τούτου δεδιττόμενος«. οὐ τοῦτο οὖν φοβητέον, φησί Ἰλάτων, οὐδὲ προαιρετέον εἰς φιλίαν πρὸ τοῦ 16 μαινομένου τὸν μὴ μαινόμενον. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ »πρὸ τοῦ κεκινήμενου

V 177^v τὸν σώφρονα«. »ἀλλὰ τότε πρὸς ἐκείνῳ δεῖξας φερέσιω τὰ νικητήρια, ὡς οὐκ ἐπ' ὠφελείᾳ ὁ ἔρως τῶ ἐρῶντι καὶ ἐρωμένῳ ἐκ θεῶν ἐπιπέμπεται. ἡμῖν δὲ ἀποδεικτέον αὐτὸν τούναντίον, ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ τῇ μεγίστῃ παρὰ θεῶν ἢ τοιαύτη μανία δίδεται.« 20

12 Τοῦτο τοίνυν δεῖξαι βουλόμενος ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ περὶ ἀθανασίας ψυχῆς λόγου, αἰδίων αὐτὴν καὶ ἀθάνατον ἀποδείξας. κάτεισι δὲ ἐπὶ τὸν

U 114^v περὶ τῆς ἰδέας αὐτῆς λόγον καὶ συμβολικῶς, ἥπερ εἴωθε, παραδηλῶν τὰ θειώτερα τε καὶ νοητά, ζεύγει αὐτὴν ὑποπτέρῳ καὶ ἡνιόχῳ παρεικάζει, τὸν μὲν λογισμὸν αὐτῆς ἡνιόχῳ, θυμὸν δὲ καὶ ἐπιθυμίαν τὸν μὲν ἵππῳ καλῶ 26 τε καὶ ἀγαθῶ κακῶ τῶν τοιούτων, ἐπιθυμίαν δὲ τῶ ἐξ ἐναντίων τε καὶ ἐναντίῳ εἰκάζων. καὶ διὰ τοῦτο χαλεπὴν εἶναι τῶ ἡνιόχῳ τὴν ἡνιόχησιν ἅτε δὴ τοῦ ζεύγους αὐτῶ ἐξ ἐναντίων τὴν φύσιν ἵππων συγκειμένου φησί. τελέαν μὲν οὖν οὔσαν τὴν ψυχὴν καὶ ἐπτερωμένην μετεωροπορεῖν τε καὶ τῆς θείας ἐμπορεῖσθαι θεωρίας. πτερορρηήσασαν δὲ φέρεσθαι, ἕως ἂν 30 στερεοῦ τινος ἀντιλάβοιτο. καὶ σῶμα γῆϊνον ὑποδῦσα γένηται ζῶον τὸ συναμφοτέρον, θνητὸν ἅμα καὶ ἀθάνατον. τρέφεσθαι μὲν οὖν καὶ ἀύξεσθαι τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα, ὅταν τὸ ἐμβριθὲς ἄνω μετεωρίζουσα ἄγῃ, ἣ τὸ θεῖον γένος οἰκεῖ, καλὸν καὶ σοφὸν καὶ ἀγαθὸν ὄν. αἰσχροῦ δὲ καὶ κακῶ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνειν τε καὶ διόλλυσθαι μὴ δυνάμενον τῶ θείῳ μέχρις 36 ἐπὶ τὴν οὐρανίον ἀψίδα πρὸς τὸ ἄναντες ἔπεσθαι ἅτε δὴ μὴ ἰσορρόπου αὐτῇ τοῦ ὀχήματος ὄντος. βρῖθειν γὰρ τὸν τῆς κάκης μετέχοντα ἵππον ἐπὶ τὴν γῆν, ῥέποντά τε καὶ βαρύνοντα, ἣν μὴ καλῶς ἦ τετραμμένος ὑπὸ τοῦ ἡνιόχου. τούτων οὖν τῶν ψυχῶν ἢ μὲν ἀριστα θεῶ ἐπομένη, εἰ καὶ θορυβουμένη ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ μόγισ, ὑπερῆρεν ὅμως εἰς τὸν μέχρις ἔξω τοῦ 40

B 79^v οὐρανοῦ τόπον καὶ καθορᾶ τὰ ὄντα καὶ ἀληθῆ τρεφομένη καὶ εὐπαθοῦσα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ θεωρία. »οὐχ ἡ γένεσις

V 178 πρόσεστιν, οὐδ' ἡ ἐστὶ που ἑτέρα ἐν ἑτέρα οὔσα, ἀλλὰ τὴν ἐν τῶ ὅ ἐστιν

amicum deligendus sit. Sed illud si demonstret, vincat genus hoc amoris, quod ego probo non utile a diis immortalibus datum amanti atque amato. Quo in loco animadvertendum est, quomodo Dionysius in iis, quae superius retuli, non modo sensu, sed verbis ipsis Platonis usus sit, cum de amore
 5 loqueretur. »Ergo hoc nomen amoris, inquit, minime formidare debemus. Nihil est enim, quod nos hac de causa turbare possit aut deterrere.« Plato igitur nec veretur nec in deligendo amico prohibendum existimat, quominus furentis hominis familiaritas constantis hominis amicitiae praefertur. »Sed si illud demonstret, inquit, vincat genus hoc amoris, quod ego probo non
 10 utile datum a diis immortalibus amanti atque amato. Nobis autem contra demonstrandum est pro summa felicitate datum esse id genus furoris.«

Quod cum demonstrare apertius vellet, repetit de immortalitate
 12 animorum rationem, animosque immortales esse declarat atque aeternos. Tum ad ipsius animi formam venit ac occultis quibusdam profundisque
 16 sententiis eum indicat, ut mos eius est, dum de rebus divinis et intellegibilibus loquitur, quippe bigarum alatarum aurigaeque specie animum repraesentat, videlicet rationem eius aurigae, iram et cupiditatem equis comparans, sed iram equo probo et pulchro, cupiditatem contra. Itaque aurigam non sine difficultate posse bigam regere ostendit, cum par illud equorum ex
 20 contrariis naturis constet. Animum igitur, quamdiu integer et alatus sit, sublimem ferri inquit et divino frui aspectu. Ubi vero alas amiserit, deferri, quoad solidum aliquid nactus fuerit. Tum terrenum corpus subeuntem constituere animal mortale atque immortale. Alii itaque augerique animi alas, dum pondus sibi coniunctum sublime tollunt, quo genus deorum incolit,
 25 bonitateque et sapientia et pulchritudine animus praestat. Minui vero et perire, dum vitiis animus depravatur atque degenerat neque per ardua usque ad caeli convexum sectari numina potest bigarum pravitate aversus, quae non aequae iugum equorum concordia pergunt. Alterum enim equorum sua improbitate deorsum labi et pondere suo deferri in terram, quando
 30 ab auriga non recte institutus fuerit. Animum igitur, qui deum ducem optime sequitur, quamquam non sine molestia equi vitiosi nec sine labore, tamen ad supercaelestem illam regionem tandem evehi, ubi res vere substantes contempletur et scientia, iustitia, modestia, temperantia vera perfruatur. Scientiam dicit, non qualis rebus generalibus tribuitur et diverse
 35 in diversis comprehenditur, sed quae in vere entis ratione contemplanda semper vera eademque habetur. Sic de iustitia, temperantia reliquisque virtutibus par ratio est, et hunc esse animum felicem beatumque ostendit.

5/6 τετάρτην — φησὶ Ὁ οὐκ. B² in marg. V M Z in textu | 7 μέντοι codd. μέν σοι Burnet

1 cf. Plat. Phaedr. 244. | 4 Plat. Phaedr. 265 b. | 5 Plat. Phaedr. 245 a. | 7 Plat. Phaedr. 245 b. | 18 Dionys. Arcop. De Div. Nom. IV. 12 (Migne, P. gr. 3, 709 B). | 17 Plat. Phaedr. 245 b. | 20 cf. Plat. Phaedr. 246 a — 248 e. | 42 Plat. Phaedr. 247 d

U 115 ὄν ὄντως, ἐπιστήμην οὖσαν· καὶ τᾶλλα ὡσαύτως.» καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μακαρία ψυχὴ. »ἢ δὲ τοτὲ μὲν ἦρε, τοτὲ δὲ ἔδου, βιαζομένων δὲ τῶν ἔππων τὰ μὲν εἶδε, τὰ δ' οὐ. αἰ δὲ δὴ ἄλλαι γλιχόμεναι μὲν ἄπασαι τοῦ ἄνω ἔπονται, ἀδυνατοῦσαι δὲ ὑποβρύχια συμπεριφέρονται», κἀνταῦθα »κακία ἡνιόχων πολλαὶ μὲν χωλεύονται, πολλαὶ δὲ πτερὰ πολλὰ θραύονται· πᾶσαι δὲ πολὺν ἔχουσαι πόνον ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θεᾶς ἀπέρχονται, καὶ ἀπελθοῦσαι τροφῇ δοξαστῆ χρῶνται». καὶ οὕτως εἰς γῆν πεσοῦσαι σώματα ὑποδύονται. καὶ αὖ τοῦ σώματος ἐξιοῦσαι κατ' ἀναλογίαν τῶν ἐν τῷ βίῳ εἰργασμένων ἢ τάχιον ἢ βράδιον εἰς τὸν ὄθεν ἤκουσι τόπον μελίσσιν ἢ μεῖοσι δίκαις καθαρθεῖσαι, ἀφικνεῖται ἑκάστη. 10

13 Μέχρι μὲν οὖν τούτου πάντα αὐτῷ εὐλαβῶς πάντῃ σεμνῶς εἴρηται, καὶ οἷς ἂν καὶ οἱ τῆς ἀληθοῦς σοφίας ἡμῖν ἡγεμόνες χρῆσαιντ' ἂν, μᾶλλον δ' ἐχρήσαντο πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ τὸ εὖ ζῆν ἡμᾶς προτρέποντες. εἷτα δὲ τί φησιν, ὃ τοὺς σωματικῶς τε καὶ ὑλικῶς ἐκλαμβάνοντας, καὶ ὧν αὐτοὶ πράττουσί τε καὶ διανοοῦνται, κρίνειν τοὺς ἄλλους ἐθέλοντας σκανδαλίζει; 16 καὶ οὖν αὐτῷ ὁ κατήγορος τοῦτο προφέρει εἰς ὄνειδος. οὐ γάρ φησι πρὸ μυρίων ἐτῶν πτεροῦσθαι καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ὄθεν ἤκει δύνασθαι ἂν ἀφικνεῖσθαι ψυχὴν οὐδεμίαν πλην ἢ τὴν τοῦ φιλοσοφῆσαντος ἀδόλως ἢ παιδεραστήσαντος μετὰ φιλοσοφίας. ταύτας γὰρ τρισχιλιοστῷ ἔτει πτερωθεῖσας ἀπιέναι ἂν

U 115^v ἐκεῖσε. τοῦτο αὐτῷ τὸ μέγιστον ἐγκλημα, τοῦτο αὐτῷ ἡ μέγιστη μυστα- 20 ρία κατὰ τὸν κατήγορον. Πλάτων γε μέντοι κἀν τούτῳ ἀθῶος φανήσεται καὶ παρ' εὐγνώμοσι κριταῖς ἀνέγκλητος. τὸ γὰρ σεμνότητά τε καὶ σωφρονέστατα ἔρᾶν συγχωρεῖ, εἴτε παιδὸς εἴτε παιδίσκης ὁ κατήγορος βούλοιο λέγειν. ἀλλὰ βοᾷ· »φεῦ. παῖς καὶ παιδεραστεία ὑπὸ Πλάτωνος ὀνομάζεται.»

V 178^v συγχωρῶ. ὄρα δέ, εἰ ἄνευ αἰτίας εὐλόγου τοῦτο ποιεῖ. ἀναμνήσθητε, ὧ 25 ἄνδρες ἀκροαταί, ὧν περὶ τοῦ Λυσίου καὶ τῶν ἐκείνου λόγων προείπομεν. μᾶλλον δ' ἔτι ὀλίγα αὐτοὶ ἐπαναλάβωμεν, ὡς ἂν ἰδῆτε, δι' ἣν αἰτίαν τῷ παιδὸς ὀνόματι Πλάτων ἐνταῦθα ἐχρήσατο. Λυσίας, οὗ τὸν ἀκόλαστον καὶ ἀσελγέστατον ἐπαινεῖ λόγον ὁ ἐναντίος, πείθειν πειρᾶται Φαῖδρον πολλοῖς λόγοις μὴ δεῖν τὰ μεράκια περὶ πλείονος τῶν μὴ ἐρώντων τοὺς ἐρώντας 30 ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τούναντίον τοὺς μὴ ἐρώντας κάκεινοις χαρίζεσθαι μᾶλλον τῆς ὥρας αὐτῶν ἀσελγῶς ἀπολαῦσαι παρέχοντας ἀφειδῶς. οὕτω γάρ ἂν μᾶλλον λήσειεν τοὺς ἀνθρώπους. ἀνάγκη οὖν διὰ τοῦτο γέγονε Πλάτωνι, τάναντία μέλλοντι πείθειν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος τοῦ τῶν παιδίων δηλαδὴ ἔρωτος, περὶ ὧν Λυσίας διελέκτο, τὸν λόγον ποιήσασθαι καὶ ἀπο- 35 δοκιμάσαι μὲν τὸν τοῦ Λυσίου αἰσχιστον ἔρωτα παίδων καὶ ὡς μίσημα τῆς τῶν νέων ψυχῆς ἐξελάσαι, τὸν δὲ σεμνὸν τε καὶ ἱερὸν ἐγκρίναι καὶ ὕπως ἂν γένοιτο καὶ οἷος ὁ τοιοῦτος ἔρωτος ἐστὶ καὶ ὑπὸ τίνων ἂν ὠφελίμως γένοιτο, παραδοῦναι. δι' ἣ παιδός, οὐ παιδίσκης ὀνόματι κέχρηται, ἐπεὶ καὶ Λυσίας περὶ παιδός ὁ λόγος ἐγένετο, καὶ τὴν σεμνὸν ἔρωτα ἐγ- 40 κρίνει. τὸν γὰρ μετὰ φιλοσοφίας παιδεραστοῦντα τῷ ἀδόλως φιλοσοφοῦντι συνάπτων φιλόσοφον αὐτὸν ἀληθῆ βούλεται εἶναι. φιλόσοφον δὲ ἀληθῆ τὸν τὴν ἀλήθειαν φιλοῦντα εἶναι. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ τὸν θεόν, ὅς μόνος

Qui autem non satis securus est, sed modo superarit optatum illud convexum, modo defecerit et equorum discordi itinere partim aspexerit, partim non, hunc etsi non miserum, non tamen felicem appellat. Reliquos sequi quidem desiderio regionis superioris, sed sua imbecillitate collapsos in
5 imum deferri, et interim vitio aurigarum plures collidi laesisque cruribus fieri claudos, plures confractis alis effici tardiores, omnes longo labore frustra consumpto exsortes visionis summi entis abire. Tum defatigatos cibo opinabili recreari et lapsos in terram subire corpora, quibus egressos pro sua quosque anteacta vita citius tardiusve redire, unde descenderint,
10 postquam purificati graviore leviove poena fuerunt.

Haec omnia quis non videat honestissime dici? Quid vero deinceps **13** quasi foede ac turpiter dictum adversarius invadit? Nullum animum Plato ait nisi post decem milia annorum instaurato alarum remigio eodem, unde venerit, redire praeter eius animum, qui digne philosophatus sit aut amori
15 pulchritudinis, ut philosophum decet, ita indulserit. Hos enim tribus annorum milibus recuperatis alis evolare eo posse, unde descenderint. Hoc est summum illud iudicio adversarii crimen, quod Plato indulgendum amori censuit. Hoc scelus vocat, hoc vituperat, hoc detestatur ita clamitans, quasi Platonem in furto deprehendisset. At si Plato amorem in officio
20 sinceræ philosophiæ constituit, profecto is sceleratus est, qui sceleris Platonem accusat, non ille, qui honestissime castissimeque amare præcepit, sive puellae sive pueri nomine placeat adversario amoris obiectum statuere. *Puer, inquit adversarius, a Platone nominatur.* Ita est. Sed cur non sine iusta causa satis ex iis, quae de Lysiae oratione dicta sunt,
25 intellegi potest? Et tamen, si rursus etiam breviter dicemus, non erit absurdum. Lysias, cuius sceleratissimam orationem adversarius probat, ita Phaedro suadere videbatur, ut pueri, quinam eorum amore caperentur, minime adverterent, sed quoties cum commodo eorum fieret, libidini obsequerentur etiam eorum, qui non amore capti eos adirent. Quod Lysiae scelus Plato
30 in eodem puero, quem ille nominaverat, reprehendit ac detestatur, et primo quidem turpem nefandumque amorem exsecratur, mox vero quo pacto quis honeste amare possit puerum, quem turpiter Lysias amabat, ostendit. Ita Plato pueri, non puellae nomen iusta causa motus usurpavit amorique pueri honeste et, ut philosophi officium est, indulgendum dixit, quamquam
35 sub hoc nomine omnem hominum honestam ac probam conditionem, cui amore possumus benevolentiaque coniungi, intellegit et pulchritudinem, venustatem, convenientiam divinam, ad cuius exemplar homo formatus est, sui animi oculis cernit ac ex creaturis, ut Paulus apostolus ait, ad rem

9 βράδιον U B βραδύτερον V | 22/41 τὸ γὰρ — ἐγκρίν-ι U om. B² in marg. V M Z in textu | 27 δ' ἔτι B² V δ' ἔστι M | 30 ἀποδοκιμάσαι B² V ἀποδοκιμάσθαι M | 38 καὶ ἢ καὶ M

2 Plat. Phaedr. 248 a. | 4 Plat. Phaedr. 248 b.

Mohler, Kardinal Bessarion. II.

ἔστιν ἀλήθεια, τοῦτον ζητεῖν καὶ τιμᾶν καὶ ἀσπάζεσθαι. τοῦτον δὲ μὴ ἂν εἶναι μηδενὸς αἰσχροῦ, μηδενὸς μιάσματος ἔνοχον πάντες ὁμοίως γινώσκωμεν. τὸν φιλοσόφως, οὐ δημοτικῶς ἐρώντά φησι τὸν ἐκ τοῦ αἰσθητοῦ κάλλους B 80 τούτου, ὃ ἐν τοῖς νέοις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνθεῖ καὶ ἐν παιδίοις, εἰς τὸ νοητὸν ἐκεῖνο καὶ θεῖον ἀναγόμενον κάλλος. 5

14 Τὸν οὖν τοῦ τῆς ψυχῆς κάλλους, τοῦ θεοῦ, τοῦ οὐρανοῦ, τοῦ σωτη-
V 179 ρίου ἔρωτος ἔραστην ἐνταῦθά φησι τὸν ἐκ τῶν ὀρωμένων τούτων πρὸς τὰ θεῖα καὶ νοητὰ καὶ τὸ ἀληθὲς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ ἐκπέπτωκεν, ἀναγόμενον κάλλος καὶ τὸν τὰ θεοῦ ἀόρατα τοῖς ποιήμασιν, ἧ φησιν ἀπόστολος, νοού-
μενα καθορῶντα, καὶ οἷος ἦν ἐκεῖνος ὁ λέγων, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω· »ἐπέ- 10
πεσεν ἡ ἀγάπησίς σου ἐπ' ἐμέ ὡς ἡ ἀγάπησις τῶν γυναικῶν«. καὶ ἕτερος·
»ἔραστῆς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς«. καὶ Πλάτων· »ὄψις γὰρ ἡμῖν ὄξυ-
τάτη, φησί, τῶν διὰ τοῦ σώματος ἔρχεται αἰσθήσεων, ἧ φρόνησις οὐχ ὀράται.
δεινούς γὰρ ἂν παρεῖχεν ἔρωτας, εἴ τι τοιοῦτον ἑαυτῆς ἐναργὲς εἶδωλον
παρείχετο εἰς ὄψιν ἴδν, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἔραστὰ«. τοῦτ' οὖν τὸ φρονή- 15
σεως ἐναργὲς εἶδος, ὃ ὀφθαλμοῖς οὐχ ὀράται, ἐκ τῶν ὀρωμένων τούτων
ὀρωμένους τῇ τοῦ νοῦ ἐπιβολῇ καὶ τῇ σοφίας φιλίᾳ προτρέπει ἡμᾶς ἀν-
ερευνᾶν τε καὶ πειρᾶσθαι εἰς ἐκεῖνο ἀνάγεσθαι καὶ πειρᾶσθαι νοεῖν. τὸν
τοιοῦτον ἔρωτα ἐγκρίνει καὶ ἐπαινεῖ, οὐ τὸν αἰσchrὸν ἐκεῖνον καὶ ἀσελγῆ,
οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ τὸν τὴν ἱεράν ἐκείνην καὶ θεῖαν τοῦ θεοῦ καὶ τῶν θεῶν 20
θεωρίαν τέλος ποιούμενον. τὸν τούτῳ τῷ ἔρωτι κατεχόμενον τῆς ἐσχάτης
ἐκείνης εὐδαιμονίας τεύξεσθαι διίσχυρίζεται. καὶ οὕτω συγχωρεῖ τοὺς νέους
ἐρᾶσθαι, ὡς ἐκεῖνο τοῦ ἀποστόλου, οὐ προεμνήσθημεν, φυλάττεσθαι τὸ
»πάντα τοῖς τὸν θεὸν ἀγαπῶσι συνεργεῖν εἰς τὸν ἀγαθόν«. εἰ οὖν καὶ ὁ
ἐναντίος παρὰ τὸν αἰσchrὸν ἔρωτα ἠδυνήθη ἢ ἠβουλήθη τοῖς τῆς ψυχῆς 25
ὀφθαλμοῖς πρὸς τὸν θεῖον ἐκεῖνον καὶ σεμνὸν ἀπιδεῖν ἔρωτα, οὐκ ἂν ἅμα
τῷ ἀκοῦσαι ὀνόματος ἔρωτος εἰς τὸν αἰσchrὸν ἐξέπιπτε καὶ ἀκολασίαν
εὐθύς καὶ ἀσέλγειαν ἐνόει αἰσχίστην.

15 Οὗτος γὰρ ἔστιν ὁ ἔρωτος, ὃν ὁ θεῖος Ἰερόθεος διαίρων μετὰ γε τῶν
ἄλλων καὶ ψυχικὸν ἔρωτα τίθεται ἐρωτικὴν καὶ συγκρατικὴν δύναμιν ἔχοντα 80
καὶ αὐτὸν ἐξ ἐνός τε τοῦ πρώτου καὶ ὀλικοῦ ἔρωτος, ὅς ἐστιν ὁ θεός, προ-
V 179 νόντα καὶ εἰς ἐκεῖνον ἐπιστρεφόμενον καὶ τῶν ἐνταῦθα καλῶν εἴτε σωμάτων
U 116 εἴτε ψυχῶν εἴτε ἐπιστημῶν εἴτε οἰωνοῦν ἄλλων, ἃ τῇ τοῦ καλοῦ μετοχῇ
καλὰ εἶναι λέγεται, πρὸς τὸ αὐτοκαλὸν τὸ ὄντως καλὸν καὶ οὐδὲν ἄλλο
ὄν ἢ καλὸν ἀνιόντα. ὅτι δὲ ταῦτα ἀληθῆ λέγω, αὐτοῦ Πλάτωνος ἄκουσον. 35
μόνην γὰρ φησι »τὴν φιλοσόφου πτεροῦσθαι διάνοιαν« καὶ εἰς τὸ ὄθεν
ἦκεν αὐτὸ ἀνιέναι, τοῦ ἐν τοῖσδε τοῖς βίοις ἀναμιμνησκομένου »ἐκείνων, ἃ ποτ'
εἶδεν ἡμῶν ἢ ψυχὴ συμπορευθεῖσα θεῶ καὶ ὑπεριδοῦσα ἃ νῦν εἶναι φαμεν,
καὶ ἀνακύψασα εἰς τὸ ὄν ὄντως«. »πρὸς γὰρ ἐκεῖνοις ἀεὶ ἐστὶ μνήμη κατὰ
δύναμιν, πρὸς οἷσπερ ὁ θεός ὢν θεῖός ἐστι. τοῖς δὲ δὴ τοιούτοις ἀνὴρ 40
ὑπομνήμασιν ὀρθῶς χρώμενος, τελείας ἀεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλος ὄντως
μόνος γίνεται· ἐξιστάμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων καὶ πρὸς
τῷ θεῷ γινόμενος, νοουθετεῖται μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς παρακινῶν, ἐν-

invisibilem dei intellegendam contemplandamque reducit. »Oculorum, inquit, in nobis est sensus acerrimus, quibus sapientiam non cernimus. Quam illa ardentis amores excitaret sui, si videretur?»

Hanc igitur pulcherrimam sapientiae formam, quae oculis percipi
 5 nequit, mentis acie et philosophiae studio sollertiaque indagandam hortatur, hunc amorem probat et laudat, qui non sordibus naturae involutus est, sed ad excellentem iucundissimumque dei aspectum aspirat et tendit. Hoc captum amore non dubitat repetere caelum facilius posse. Ita adolescentulum constituit in deliciis, ut id servetur, quod divus apostolus ait: »Omnia dili-
 10 gentibus deum cooperantur in bonum«, et quamquam, ut alter ille vir sanctissimus dixit, incidisse te fatearis in amorem dei, quasi in delicias puellarum, nihil tamen sit, quod te amasse paeniteat. Quodsi adversarius praeter turpem amorem divinum quoque illum oculis interioribus et mentis lumine cernere voluisset, non statim amoris nomine audito tam foedam nefandamque libi-
 15 dinem animo concepisset et Platonem censuisset tantopere reprehendendum. Agit sane hirudinum more, quae faeces semper partemque sanguinis vitiosam sugere, salubrem vero integramque relinquere solent. Quaerit dumtaxat circumquaque, quibus calumniari innocentem possit, et cum nihil afferat ex Platonis sermone documenti, nihil interpretetur, quod turpitudinem
 20 amoris redarguat, saevit et huc atque illuc lingua foedissima debacchatur.

Nos vero, quam veritatis viribus freti Platonis causam agamus, atten- 15
 dite. Hierotheum, virum nostrae religionis sanctissimum, idem quod Platonem dixisse ostendimus. Cum enim hic amorem distingueret praeter cetera eius genera, animale genus constituit, quod vim uniendi, continendi
 25 servandique haberet et ab uno primo universoque amore, qui deus est, proficisceretur eodemque rediret atque ex hac sive animi sive corporis venustate, quae participatione ac delibatione quadam divinae pulchritudinis habetur, ad ipsam verae divinaeque venustatis rationem ascenderet. Plato vero soli animo philosophi restituto alarum beneficio patere eodem, unde venerit,
 80 aditum scribit, propterea quod philosophus, dum vitam sua professione dignam agit, reperit ea memoria, quae olim in divina sede conspexerat. »Et haec est, inquit, recordatio illorum, quae noster animus a deo comi-
 tatus aliquando vidit, cum despectis iis, quas nunc esse dicimus, rebus studio contemplandi verissimi entis ad suprema illa emersisset, unde fit,
 85 ut sola integri philosophi mens alas recuperet. Quippe ad ea semper, quantum fieri potest, memoria incumbit, ad quae deus semper intendens divinus est. Huiusmodi igitur recordationibus qui recte utitur, perfecta

11 ἡ ἀγάπησις U] B V M om. ἡ | 12/28 καὶ Πλάτων — ἀσχιστην U om. B² in marg. V M Z in textu | 18 ὄξυτάτη B² M ὄξυτέρα V | 29 γὰρ V M] U om. B² suprascriptit | 41 τελείας U B V τελέους Burnet

9 cf. Plat. Phaedr. 249 sqq. | cf. Rom. 1, 20. | 11 cf. 2. Reg. 1, 26. | 12 Sap. 8, 2, | 12 Plat. Phaedr. 250 d. | 24 cf. Rom. 8, 28. | 86 Plat. Phaedr. 249 b—251 a.

- θουσιάζων δὲ λέληθε τοὺς πολλούς. ἔστι δὴ οὖν δεῦρο ὁ πᾶς ἡμῶν λόγος
περὶ τῆς τετάρτης μανίας — ἦν ὅταν τὸ τῆδέ τις ὄρων κάλλος, τοῦ ἀληθοῦς
ἀναμιμνησκόμενος ἀναπτερῶται τε καὶ ἀναπτερούμενος προθυμῆται ἀνα-
πτέσθαι, ἀδυνατῶν δέ, ὄρνιθος δίκην βλέπων ἄνω, τῶν κάτω δὲ ἀμελῶν,
αἰτίαν ἔχει ὡς μανικῶς διακείμενος — ὡς ἄρα αὕτη πασῶν τῶν ἐνθουσιάσεων 5
ἀρίστη τε καὶ ἐξ ἀρίστων τῶν ἔχοντί τε καὶ τῶν κοινωνοῦντι αὐτῆς γίνεται,
B 80^v καὶ ὅτι ταύτης μετέχων τῆς μανίας ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν ἐραστῆς καλεῖται.
καθάπερ γὰρ εἴρηται· πᾶσα μὲν ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθῆεται τὰ ἔντα,
ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τὸ ζῆον· ἀναμιμνήσκεσθαι δὲ ἐκ τῶνδε ἐκεῖνα οὐ
ῥάδιον ἀπάση, οὔτε ὅσαι βραχέως εἶδον τότε τάκει, οὐθ' αἰ δεῦρο πεσοῦσαι 10
U 116^v ἐδυστύχησαν, οὔτε αἰ ὑπὸ τινῶν ὁμιλιῶν ἐπὶ τὸ ἀδικὸν τραπόμεναι λήθην
ῶν τότε εἶδον ἱερῶν ἔσχον. ὀλίγοι δὲ λείπονται, αἷς τὸ τῆς μνήμης ἱκανῶς
πάρεστιν. αὗται δέ, ὅταν τι τῶν ἐκεῖ ὁμοίωμα ἴδωσιν, ἐκπλήττονται καὶ
οὐκέτ' αὐτῶν γίνονται. ὃ δ' ἔστι τὸ πάθος ἀγνοοῦσι διὰ τὸ μὴ ἱκανῶς
V 180 δισαίσθάνεσθαι. δικαιοσύνης μὲν οὖν καὶ σωφροσύνης, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια 15
ψυχαῖς οὐκ ἔνεστι φέγγος οὐδὲν ἐν τοῖς τῆδε ὁμοιώμασιν, ἀλλὰ δι' ἀμυ-
δρῶν ὀργάνων μόγις αὐτῶν καὶ ὀλίγοι ἐπὶ τὰς εἰκόνας ἰόντες θεῶνται τὸ
τοῦ εἰκασθέντος γένος· κάλλος δὲ τότε ἦν ἰδεῖν λαμπρόν, ὅτε σὺν εὐδαί-
μονι χορῶν μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν, ἐπόμενοι μετὰ μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἄλλοι
δὲ μετ' ἄλλου θεῶν, εἶδόν τε καὶ ἐτελοῦντο τελετῶν, ἦν θέμις λέγειν μα- 20
καριωτάτην, ἦν ὀργιάζομεν ὀλόκληροι μὲν αὐτοὶ ὄντες καὶ ἀπαθείς κακῶν,
ὅσα ἡμᾶς ἐν ὑστέρω χρόνῳ ὑπέμενεν, ὀλόκληρα δὲ καὶ ἀπλᾶ καὶ ἀτρεμῆ
καὶ εὐδαίμονα φάσματα μούμενοί τε καὶ ἐποπτεύοντες ἐν αὐγῇ καθαρᾷ,
καθαροὶ ὄντες καὶ ἀσήμαντοι τούτου, ὃ νῦν δὴ σῶμα περιφέροντες ὀνομά-
ζομεν, ὀστρέου τρόπον δεδεδευμένοι. ταῦτα μὲν οὖν μνήμη κεχαρίσθω, 25
δι' ἦν πόθῳ τῶν τότε νῦν μακρότερον εἴρηται· περὶ δὲ κάλλους, ὥσπερ
εἶπομεν, μετ' ἐκείνων τε ἔλαμπεν ὄν, δεῦρό τε ἐλθόντες κατειλήφαμεν
αὐτὸ διὰ τῆς ἐναργεστάτης αἰσθήσεως τῶν ἡμετέρων στίλβον ἐναργέστατα.
ὄψις γὰρ ἡμῖν ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος ἔρχεται αἰσθήσεων, ἢ φρό-
U 117 νησις οὐχ ὄραται — δεινούς γὰρ ἂν παρεῖχεν ἔρωτας, εἴ τι τοιοῦτον ἐχυτῆς 30
ἐναργές εἶδωλον παρεῖχετο εἰς ὄψιν ἰόν — καὶ τᾶλλα ὅσα ἐραστά. νῦν
δὲ κάλλος μόνον ἔσχε τχύτην μοῖραν, ὥστ' ἐκφανέστατον εἶναι καὶ ἐρασ-
μιώτατον. ὁ μὲν οὖν μὴ νεοτελής ἢ διεφθαρμένος οὐκ ὀξέως ἐνθῆνδ' ἐκεῖσε
φέρεται πρὸς αὐτὸ τὸ κάλλος, θεώμενος αὐτοῦ τὴν τῆδ' ἐπωνυμίαν, ὥστ'
οὐ σέβεται προσορῶν, ἀλλ' ἠδονῆ παραδοὺς τετράποδος νόμῳ βάλνειν ἐπι- 35
χειρεῖ καὶ παιδοσπορεῖν, καὶ ὕβρει προσομιλῶν οὐ δέδοικεν οὐδ' αἰσχύνεται
B 81 διώκων παρὰ φύσιν ἠδονῆν. ὁ δὲ ἀριτελής, ὁ τῶν τότε πολυθεάμων, ὅταν
θεοειδὲς πρόσωπον ἴδῃ κάλλος εὖ μεμιμημένον ἢ τινα ἀσώματον ἰδέαν,
πρῶτον μὲν ἔφριξε καὶ τι τῶν τότε ὑπῆλθεν αὐτὸν δειμάτων, εἶτα προσ-

1 ἡμῶν *codd.* ἡκων *Burnet* | 8 ἀναπτέρωται *codd.* πτερῶται *Burnet* | προθυμῆται
codd. προθυμούμενος *Burnet* | 11 οὔτε αἰ U B V ὥστε *Burnet* | 12 ἔσχον U B V ἔχειν
Burnet | 14 οὐκέτ' αὐτῶν *codd.* οὐκέτ' <ἐν> αὐτῶν *Burnet* | ὀργιάζομεν *codd.* ὠργιάζομεν
Burnet | 26 μακρότερον U B V μακρότερα *Burnet* | 35 νόμῳ U B V νόμον *Burnet* | 38 ἀσώ-
ματον U B V σώματος *Burnet*

semper perfectione solus vere perfectus efficitur. Sed cum a studio rerum humanarum se retrahit et rebus divinis haeret, reprehenditur a multitudine tamquam mente captus atque insanus, cum tamen ipse deo plenus multitudinem lateat. Huc ergo tota nostra oratio tendit, ut quartum furoris
5 genus declaret. Quando quis hic visa pulchritudine aliqua verae illius venustatis reminiscatur alasque recipiat, quibus evolare conetur, sed cum id facere nequeat, tamquam avis superna aspiciens et inferiora contemnens quasi furore correptus reus agitur. Haec igitur omnium alienationum optima et ex optimis orta contingit tam habenti quam participant, et
10 qui hoc furore concitatus est, amore venustatis tenetur et amator dicitur. Nam sicut dictum est, omnes hominum animi suapte natura divinas res inspexere, alioquin nunquam in haec animantia descendissent. Verum ex iis, quae hic sunt, reminisci illorum non facile omnibus est, neque iis, qui illa brevi tempore aspexerunt, neque iis, qui huc delapsi infelices fuerunt,
15 neque iis, qui consuetudine quadam depravati sacra, quae aliquando viderant, oblivioni tradiderunt. Perpauci itaque supersunt, quibus satis memoriae sit, qui quoties similitudinem aliquam eorum, quae illic inspexerant, vident, obstupescunt et quasi mente alienantur. Quae tamen istaec affectio sit, quoniam non satis sentiunt, ignorant. Iustitiae igitur et temperantiae et
20 reliquarum rerum, quae praeclare animis insunt, nullum lumen clarum, nulla perfecta similitudo est, sed per obscura quaedam instrumenta ad illam iustitiam et alias veras virtutes reducimur. Pulchritudinem vero tunc cernere apertissime fas erat, cum in coetu illo felicissimo conspectum vultumque divinum intuebamur, nos quidem comites Iovis, alii vero aliorum
25 deorum, initiabamurque sacris, quae licet beatissima dicere, eaque integri celebrabamus, et malorum omnium expertes, quae nos in posterum expectabant. Visa etiam integra, sincera, stabilia, solida, beata per caerimonias sanctas pura in luce aperiebantur puris nobis atque hoc onere liberis, quod nunc circumferentes corpus vocamus, in modum ostreae illud induti. Sed
30 haec memoriae concedantur, per quam desiderio rerum illarum prolixiorem sermonem habuimus. Pulchritudo autem, quem ad modum diximus, inter illa elucebat et nunc ex iis locis, in quos devenimus, perspici a nobis potest per sensum, quem omnium efficacissimum habemus. Visus enim in nobis sensuum nostri corporis omnium acerrimus est, quo sapientiam non cer-
35 nimus. Incredibiles enim sui excitaret amores, si quid eius simulacrum oculis nostris expressum haberemus, idemque cetera amabilia facerent. Nunc vero hoc uni pulchritudini datum est, ut et illustrior sit et amabilior. Qui igitur iam iam initiatus non est aut qui est depravatus, non subito hinc ad illam divinae pulchritudinis rationem reducitur, cum hic vestigium
40 et nomen illius sentit. Itaque non veneratur nec pie aspicit, sed per voluptatem instar pecudis profusus aggreditur et nefandum maris concubitum appetit, contumelioseque agens non metu, non pudore retrahitur contra naturam voluptatem secutus. At qui initiatus iam est et plura tunc divina

V 180^v ορῶν ὡς θεὸν σέβεται, καὶ εἰ μὴ ἐδεδίει τὴν τῆς σφόδρα μανίας δόξαν, θύοι ἂν ὡς ἀγάλματι καὶ θεῷ τοῖς παιδικοῖς.»

16 Τούτοις μὲν οὖν σαφῶς δείκνυται τὸν ἔρωτα τοῦτον καὶ τὴν πρὸς τῶν πολλῶν κατηγορουμένην παιδεραστείαν ἀναγωγικὴν ἐκ τῶν ἐνταῦθα καλῶν εἶναι κατὰ Πλάτωνα πρὸς τὸ ὄντως καλὸν καὶ τὸ αὐτοκαλὸν μόνον 5 τὸ θειότατόν τε καὶ ἐρασιμώτατον εἶναι τε οὐ πάντων, ἀλλὰ τῶν πεπαιδευμένων τε καὶ φιλοσόφων. τούτους γὰρ εἶναι τοὺς μετὰ φιλοσοφίας ἐραστάς εἴτε παιδεραστάς, τοὺς φιλοσοφίαν, τοὺς ἀλήθειαν, τοὺς αὐτὸ τὸ ὄν καὶ τὸ αὐτοκάλλος ἐπιθυμοῦντας, οὓς ἐκπεπτώκασι καὶ οὓς ἀπηνέχθησαν, εἰς ἐκεῖνο αὐθις ἐκ τοῦ ὀρωμένου τούτου κάλλους διὰ τῶν αἰσθήσεων εἰσρέοντος τῇ 10 ψυχῇ εὐτυχῶς ἀνιόντας. »μήτις οὖν ἡμᾶς λόγος θορυβεῖτω περὶ τούτου

U 117^v δεδιττόμενος», ἢ φησὶν ὁ θειότατος Διονύσιος. μηδὲ τοῦ ἔρωτος ἢ ἐραστοῦ τε καὶ ἐρωμένου ὄνομα ἡμᾶς φοβεῖτω. »ἔστι γὰρ ἄλογον, ὡς οἶμαι, καὶ σκαιόν, φησὶν ὁ αὐτὸς Διονύσιος, τὸ μὴ τῇ δυνάμει τοῦ σκοποῦ προσέχειν, ἀλλὰ ταῖς λέξεσιν, καὶ τοῦτο οὐκ ἔστι τῶν τὰ θεῖα νοεῖν ἐθέλοντων ἴδιον, 15 ἀλλὰ τῶν ἤχους ψιλούς εἰσδεχομένων καὶ τούτους ἄχρι τῶν ὠτων ἀδιαβάτους ἐξωθεν συνεχόντων καὶ οὐκ ἐθέλοντων εἰδέναι, τί μὲν ἢ τοιάδε λέξεις σημαίνει, πῶς δὲ αὐτὴν χρῆ καὶ δι' ἐτέρων ὁμοδυνάμων καὶ ἐκφαντορικωτέρων λέξεων διασαφῆσαι, προσπασχόντων δὲ στοιχείοις καὶ γραμμαῖς ἀνόητοις καὶ συλλαβαῖς καὶ λέξεσιν ἀγνώστοις, μὴ διαβαινούσαις εἰς 20 τὸ τῆς ψυχῆς αὐτῶν νοερόν, ἀλλ' ἐξω περὶ τὰ χεῖλη καὶ τὰς ἀκοὰς αὐτῶν διαβομβουμέναις. ὥσπερ οὐκ ἐξὸν τὸν τέσσαρα ἀριθμὸν διὰ τοῦ δις δύο σημαίνει ἢ τὰ εὐθύγραμμα διὰ τῶν ὀρθογώνων ἢ τὴν μητρίδα διὰ τῆς πατρίδος ἢ ἕτερόν τι τῶν πολλοῖς τοῦ λόγου μέρεσι ταῦτό σημαίνοντων. δεόν εἰδέναι κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, ὅτι στοιχείοις καὶ συλλαβαῖς καὶ 25

V 181 λέξεσι καὶ γραφαῖς καὶ λόγοις χρώμεθα διὰ τὰς αἰσθήσεις.» καὶ οὕτω μὲν ὁ Διονύσιος τοὺς ταῖς λέξεσι προσκόπτοντας, ὅπου ἢ τῶν λεγομένων

B 81^v ἔννοια καὶ ἢ τοῦ σκοποῦ ὡς ἐνταῦθα δύνამις ὑγιαίνει, μετὰ τῶν ἀπαιδευτῶν καὶ σκαιῶν τάττει. Πλάτων δὲ μετὰ τὰ προειρημένα τὸν τε τρόπον τῆς ἀλώσεως τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔρωτος ἢ καὶ τοῦ πανδήμου ἀλισκομένων 30 τὴν τε λογισμοῦ πρὸς ἐπιθυμίαν ἐν γε τοῖς τοιούτοις διαμάχην καὶ τὴν

U 118 θυμοῦ ἢ πρὸς λογισμὸν συμμαχίαν ἢ πρὸς αὐτόν τε καὶ ἐπιθυμίαν ἐνστασιν ἀριστά τε καὶ σοφώτατα καὶ ὡς [ἂν] οὐκ ἂν τις ἔχοι βέλτιον, παραδοὺς καὶ τοῖς μετ' αὐτόν περὶ τούτων γε διαλεξαμένοις ἅπασι λόγους τε καὶ ἀφορμὰς παρασχόμενος. 35

17 »Ἀλίσκεται δὲ δῆ, φησὶν, ὁ αἰρεθεὶς τοιῶδε τρόπῳ. καθάπερ ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ μύθου τριχῇ διειλόμεν ψυχὴν ἐκάστην, ἵππομόρφῳ μὲν δύο τινὲ εἶδη, ἡνιοχικὸν δὲ εἶδος τρίτον, καὶ νῦν ἔτι ἡμῖν ταῦτα μενέτω. τῶν δὲ δῆ ἵππων ὁ μὲν, φαμέν, ἀγαθός, ὁ δ' οὐ· ἀρετὴ δὲ τίς τοῦ ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ κακία, οὐ διείπομεν, νῦν δὲ λεκτέον. ὁ μὲν τοίνυν αὐτοῖν 40

16 νοεῖν *Burnet* | U B V om. | 16 ὠτων U ὄντων B V M | 22 τοῦ *scripsi* τῶν U τῶν B V | 33 ἔχοι U V ἔχει B M | 37 διειλόμεν *codic.* διείλομεν *Burnet*

inspexit, quoties formam liberalem et divinitus delibatam venustatem quasi incorpoream quandam speciem videt, horret primum animo et formidine quadam, sicut in divinis ante conturbatur. Mox vero intuens quasi deum veneratur et colit, ac nisi vehementioris furoris vulgarem opinionem timeret
 5 deliciis suis, quasi sacrae statuae et immortalis deo sacrificaret.«

Quem ad modum igitur locutus Plato fuerit, iam videtis. Quem 16
 adversarius turpem amorem probasse, laudasse, consuluisse affirmat. At ille amorem et venustatis humanae consuetudinem castissime ad contem-
 plandam divinae pulchritudinis rationem aspirare posse fatetur, sed solos
 10 eruditos ac philosophiae studiis incumbentes. Hos enim excellenti virtute ac sapientia informatos moveri sanctissimo impulsu felicique cursu eo efferri, unde descenderunt. Nihil est igitur, ut Dionysius ait, quod nos turbet aut deterreat nomine amantis aut capti amore aut amati. »Rudis enim, inquit, ac temerarii hominis est non vim rei attendere, sed vim
 15 facere velle vocabulis. Solent certe de nominibus altercari, qui non divinas res exquirunt, sed sonos verborum sectantur et aurium tenus ea recipiunt, quae mente volutare recto pioque iudicio debuissent. Nolunt quippe in-
 quirere, quid verbum hoc significet et quem ad modum idem aliis quoque verbis expressius eodem servato sensu possit exponi, sed elementis, formulis
 20 et nominibus frivolis stolidisque argutiolis inhaerent, quae minime ad numen animi penetrant, sed foris per labra et aures obstrepunt, quasi non liceat quaternarium numerum, si bis duo protulerim, significare aut homines, si mortales dixerim, aut patrem, si genitorem, aut aliud, quod perinde ac plures aliae partes orationis significet. Hoc modo nonnulli perverse
 25 contendunt, cum scire probareque debeant verbis nos uti vel scriptis vel non scriptis, ut sensum necessarium moveamus, non ut mentem aut intellegentiam ad vocabulorum legem obligemus.« Sic divus Dionysius homines, qui verba reprehendunt, quorum sensus integer est, ut rudes et temerarios increpat, contemnit ac pro nihilo habet. Plato vero post ea, quae modo
 30 protulimus, amoris tam honesti quam turpis occupationem sapientissime exponit, tum rationis cum libidine contentionem et pugnam, irae praeterea vel cum ratione societatem vel tam cum ea ipsa ratione quam cum libidine dissidium, atque omnibus rationem disputandi iisdem de rebus amplissime commodissimeque ministrat.

85 »Capitur, inquit, qui amat, hoc modo. Quemlibet animum ab initio 17 huius nostrae fabulae trifariam divisimus, ut duo quaedam genera essent, quae equorum speciem gererent, tertium quod aurigae, eodem modo nunc illa nobis servantur. Equorum itaque illorum alterum probum, alterum improbum diximus, sed quaenam virtus probi aut quid improbi vitium sit, nondum dictum,
 40 est, quam ob rem dicendum iam censeo. Probus igitur ille corpore

8 cf. Plat. Pol. VI. 501 d. | 11 Dionys. Areop. De Div. Nom. IV. 12 (Migne P. gr. 3, 709 b.) | 26 Dionys. Areop. De Div. Nom. IV. 11 (Migne P. gr. 3, 708 c.) | 85 Plat. Phaedr. 253 c—254 e.

έν τῇ καλλίονι στάσει ὦν τό τε εἶδος ὀρθός καί διηρθρωμένος, ὑψαύχην, ἐπίγρυπος, λευκός ἰδεῖν, μελανόμματος, τιμῆς ἐραστής μετά σωφροσύνης τε καί αἰδοῦς, καί ἀληθινῆς δόξης ἑταῖρος, ἀπληκτος, κελεύσματος μόνον καί λόγῳ ἠνιοχεῖται· ὁ δ' αὖ σκολίος, πολύς, εἰκῆ συμπεφορημένος, κρατερ-
 αύχην, βραχυτράχηλος, σιμοπρόσωπος, μελάγχρωσ, λευκόμματος, ὕψιμος, 5
 ὕβρεως καί ἀλαζονείας ἑταῖρος, περί ὧτα λάσιος, κωφός, μᾶστιγι μετά κέντρων μόγις ὑπέικων. ὅταν δ' οὖν ὁ ἠνίοχος ἰδῶν τό ἐρωτικόν ὄμμα, πᾶσαν αἰσθήσει διαθερμήνας τήν ψυχῆν, γαργαλισμοῦ τε καί πόθου καί κέντρων ὑποπλησθῆ, ὁ μὲν εὐπειθῆς τῷ ἠνιόχῳ τῶν ἵππων, αἰετ καί τότε αἰδοῖ βιαζόμενος, ἑαυτὸν κατέχει μὴ ἐπιπηδᾶν τῷ ἐρωμένῳ· ὁ δὲ οὔτε 10

U 118^v κέντρων ἠνιοχικῶν οὔτε μᾶστιγος ἔτι ἐντρέπεται, σκιρτῶν δὲ βία φέρεται,

V 181^v καί πάντα πράγματα παρέχων τῷ σύζυγι τε καί ἠνιόχῳ, ἀναγκάζει ἵεναι τε πρὸς τὰ παιδικὰ καί μνείαν ποεῖσθαι τῆς τῶν ἀφροδισίων χάριτος. τῷ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντιτείνετον ἀγανακτοῦντε, ὡς δεινὰ καί παράνομα ἀναγκαζομένῳ· τελευτῶντε δέ, ὅταν μηδὲν ἦ πέρας κακοῦ, πορεύεσθον ἀγο- 15
 μένω, εἴξαντε καί ὁμολογήσαντε ποιήσειν τό κελευόμενον. καί πρὸς αὐτῷ τ' ἐγένοντο καί εἶδον τήν ὄψιν τήν τῶν παιδικῶν ἀστράπτουσαν. ἰδόντος δὲ τοῦ ἠνιόχου ἡ μνήμη πρὸς τήν τοῦ κάλλους φύσιν ἠνέχθη, καί πάλιν

B 82 εἶδεν αὐτὴν μετά σωφροσύνης ἐν ἀγνώβ βάρῃ βεβῶσαν· ἰδοῦσα δὲ ἔδειςέ τε καί σεφθεῖσα ἀνέπνευσεν ὑπτία, καί ἅμα ἠναγκάσθη εἰς τοῦπίσω ἐλκύσαι 20
 τὰς ἠνίας οὕτω σφόδρα, ὥστε ἐπὶ τὰ ἰσχία ἀμφω καθίσαι τῷ ἵππῳ, τὸν μὲν ἐκόντα διὰ τό μὴ ἀντιτείνειν, τὸν δὲ ὕβριστήν μάλα ἄκοντα. ἀπελθόντε δὲ ἀπωτέρω, ὁ μὲν ὑπ' αἰσχύνης τε καί θάμβους ἰδρῶτι πᾶσαν ἔβρεξε τήν ψυχῆν, ὁ δὲ λήξας τῆς ὀδύνης, ἦν ὑπὸ τοῦ χαλινοῦ τε ἔσχε καί τοῦ πτώματος, μόγις ἐξαναπνεύσας ἐλοιδύρησεν ὀργῆ, πολλὰ κακίζων 25
 τόν τε ἠνίοχον καί τὸν ὁμόζυγα ὡς δειλίᾳ τε καί ἀνανδρίᾳ λιπόντε τήν τάξιν καί ὁμολογίαν· καί πάλιν οὐκ ἐθέλοντας προσιέναι ἀναγκάζων μόγις συνεχώρησε δεομένων εἰσαῦθις ὑπερβαλέσθαι. ἐλθόντος δὲ τοῦ συντεθέντος χρόνου, οὗ ἀμνημονεῖν προσποιουμένου ἀναμιμνήσκων, βιαζόμενος, χρεμετίζων, ἔλκων ἠνάγκασεν αὐτὸν προσελθεῖν τοῖς παιδικοῖς ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς 30
 λόγους. καί ἐπειδὴ ἐγγύς ἦσαν, ἐγκύψας καί ἐκτείνας τήν κέρκον, ἐνδακῶν

U 119 τὸν χαλινὸν μετ' ἀναιδείας ἔλκει. ὁ δ' ἠνίοχος ἔτι μᾶλλον τό αὐτὸ πάθος παθῶν, ὥσπερ ἀπὸ ὕσπληγγοσ ἀναπесῶν, ἔτι μᾶλλον τοῦ ὕβριστοῦ ἵππου ἐκ τῶν ὀδόντων βία ὀπίσω σπάσας τὸν χαλινόν, τήν τε κακῆγορον γλώτταν καί τὰς γνάθους καθήμαξε καί τὰ σκέλη τε καί τὰ ἰσχία πρὸς τήν γῆν 35

V 182 ἐρείσας, ὀδύνας ἔδωκεν. ὅταν δὲ ταῦτόν πολλάκις πάσχων ὁ πονηρὸς τῆς ὕβρεως λήξῃ, ταπεινωθῆς ἔπεται ἤδη τῇ τοῦ ἠνιόχου προνοίᾳ, καί ὅταν ἴδῃ τὸν καλόν, φόβῳ διόλλυται.»

18 Τολμησάτω τις οὖν ἔτι γλώττη τολμηροτάτη ληρεῖν καί αἰσχροῦ ἐρωτος Πλάτωνα ἐγκαλεῖν, τὸν τοιαῦτα περί τοῦ ἐνθέου ἐρωτος λέγοντα, 40
 τὸν οὕτως αὐτὸν σεβόμενον, τὸν οὔτιω τοῦ πανδῆμου καταφερόμενον ἐρωτος, τὸν τήν τοῦ κάλλους φύσιν μετά σωφροσύνης καί ἐν ἀγνώβ βάρῃ βεβαι-
 ὴσαν ὀρῶντα· τὸν δὲ ἂν αἰσχίστη ἠδονῆ καί τῇ παρὰ φύσιν ἑαυτὸν παρα-